

# Dinde güç yetirilemeyecek emir yoktur

**Hüseyin Bey: “Bakara Sûresinin 286. âyetinde geçen ‘Allah hiç kimseye gücünün yeteyeğinden başka yük yüklemmez. Ey Rabbimiz, bize bizden öncekilere yüklediğin gibi ağır yük yükleme’ denmesinin hikmeti nedir?”**

## **ALLAH DİNİ KOLAY KILMIŞTIR**

Allah dini ‘yaşanmaz ve zor’ emirlerle değil; ‘yaşanır, hayatın gerçeklerine uygun ve kolay’ emirlerle bize göndermiştir. Bediüzzaman’ın ifadesiyle dinin emirlerinde “teklif-i mâlâyutak yoktur.”<sup>1</sup> Allah dinde insana güç yetirebildiği işleri emretmiştir. Veya kişiyi, güç yetirebildiği iş ve emirlerden sorumlu tutmuştur. İbadet emirlerini kişinin güç yetirebilme sınırına kadar indirgemıştır.

Meselâ yolcu olana veya hasta olana orucu erteleme ve sonradan kaza etme izni vermesi <sup>2</sup>; oruç tutmaya güç yetiremeyen kişiye fidye verme yolunu göstermesi<sup>3</sup>; fidye verecek de gücü yoksa tamamen affetmesi; keza hasta olan kişinin namazını yapabileceği ölçüde kolaylaştırması<sup>4</sup>; yolcuya namazı kısaltma<sup>5</sup> veya cem etme izni vermesi<sup>6</sup> Allah’ın kullarına güç yetiremediği hususları emretmediğinin sadece görünen delillerindendir.

Bu, Allah’ın şefkat ve merhametinin dindeki imzasıdır.

## **ALLAH DİLERSE ZORU DA EMREDER**

Oysa Allah dilerse elbette kullarını zor imtihanla da baş başa bırakır. Allah yardım etmezse zor imtihanı başarmaya kulun gücü yetmez. Fakat zor imtihanlarda kendisine sığınan kullarına Allah hep yardım etmiştir.

Meselâ Züleyha Yusuf Aleyhisselâm’a meylettiğinde, Yusuf Aleyhisselâm’ı bu şiddetli cazibeye kapılmaktan kurtaran Allah’ın burhanı ve rahmetidir. Kur’ân şöyle haber veriyor: “Andolsun, kadın ona (göz koyup) istek duymuştu. Eğer Rabbinin delilini görmemiş olsaydı, Yûsuf da ona istek duyacaktı.”<sup>7</sup>

Amalika kavmi komutanı Calut İsrailoğullarına saldırıyordu. Allah’ın seçtiği bir komutan olan Talut ise İsrailoğullarından bir ordu toplayarak Calut ile savaştı. Bu savaş öncesinde Talut’un askerleri zor bir ihlâs imtihanından geçirildiler. Sıcak bir

havada bir ırmaktan geçeceklerdi. Irmaktan su içmeleri haram kılınmıştı. Bu zor bir imtihandı. Askerlerin pek çoğu bu imtihanı kaybettiler. Pek azı ise dudakları kuruduğu halde ırmaktan su içmeyerek imtihanı kazandılar. Su içenler cesaretlerini kaybettiler. Su içmeyenler ise Calut'a karşı korkusuzca savaştılar ve kazandılar.<sup>8</sup>

## **ZOR BİR İMTİHAN: İÇİMİZDEN GEÇENLERDEN SORUMLU TUTULMAK**

Bakara Sûresinin 284. Âyeti zor bir imtihandan haber veriyordu. Âyet şöyledir: "İçinizdekini açığa vursanız da, gizleseniz de Allah sizi, onunla sorguya çeker."<sup>9</sup> Bu âyet Ashab-ı Kirama çok ağır geldi. Resulullah Efendimiz'e (asm) ağlayarak şöyle dediler:

"Ya Resulallah! Namaz, oruç, cihad, sadaka gibi gücümüzün yeteceği amellerle mükellef olduk. Şimdi ise bu Âyet indirildi. Hâlbuki bizim buna gücümüz yetmez. İnsanın içinde bazen öyle düşünceler dolaşır ki, dünyaları verseler bunların kalbinde bulunmasını arzu etmez!"

Peygamber Efendimiz (asm) ise:

"Siz de, sizden önceki Kitap ehli gibi, "duyduk ve isyan ettik" mi diyeceksiniz? Siz, "duyduk ve itaat ettik, ey Rabbimiz bağışlamanı dileriz, dönüş ancak Sanadır." deyiniz!" buyurdu.

O andan itibaren sahabeler "Semi'nâ ve ata'nâ ğufrâneke Rabbenâ ve ileyke'l-masîr" demeye başladılar. Öyle ki bu ifadeyi dillerinde virt yaptılar ve bu virdi ağlayarak söyleye söyleye gönülleri yatıştı.

## **ALLAH AF ÂYETLERİ GÖNDERİYOR**

Sahabelerin bu halinden Allah razı oldu ve 285. Âyet nazil oldu. Bu Âyet, sahabelerin bu güzel zikirlerinden bahsediyor.

Ardından ise bir müjde, istiğfar ve duâ âyeti olarak, bahsettiğiniz 286. Âyet nazil oldu. Bu âyet Allah'ın zorlukları emretmediğini bildiriyor ve ümmete Allah'ın razı olacağı biçimde duâ öğretiyor.

### **Dipnotlar:**

- 1- Mektubat, s. 73; Şuâlar, s. 406.
- 2- Bakara Sûresi: 185.
- 3- Bakara Sûresi: 184.
- 4- Buhârî, 3/397.
- 5- Nisa Sûresi: 101.
- 6- Buhârî, Taksir-i Salât, 571.
- 7- Yusuf Sûresi: 24.

8- Bakara Sûresi: 249.

9- Bakara Sûresi: 284